

Врз основа на член 23 од Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија бр.63/2006, 36/2007 и 106/08), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 16 декември 2009 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА УСЛОВИТЕ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

(1) Со овој Правилник за условите за снабдување со топлинска енергија (во понатамошниот текст: Правилник) се уредуваат условите и начинот на снабдување со топлинска енергија како и меѓусебните права, обврски и одговорности на сите корисници на системот за дистрибуција на топлинска енергија за греење и тоа на: Регулиран производител, Нерегулиран производител Дистрибутер, Снабдувач, и Потрошувачите, а особено ги регулира прашањата за:

- односите меѓу корисниците на дистрибутивната мрежа;
- основните предуслови за испорака на топлинската енергија кај потрошувачите;
- условите, начинот и рокот за склучување на Договор за снабдување со топлинска енергија;
- исклучување, ограничување или прекин на испорака на топлинска енергија и обештетување на потрошувачот на топлинска енергија;
- мерење на испорачаната топлинска енергија;
- начин на пресметка и наплата на испорачаната топлинска енергија, и
- други прашања поврзани со испораката на топлинската енергија.

Дефиниции

Член 2

(1) Дефинициите за одделни изрази, содржани во Законот за енергетика, се применуваат и во овој Правилник.

(2) Одделни изрази употребени во овој Правилник го имаат следното значење:

„Снабдување со топлинска енергија“ - регулирана дејност на пазар на топлинска енергија во согласност со лиценца за вршење на дејност снабдување со топлинска енергија; (во понатамошниот текст: **Снабдување**, односно **Испорака**)

„Снабдувач на топлинска енергија“ - се трговски друштва или јавни претпријатија кои вршат снабдување со топлинска енергија, согласно Законот за енергетика (во понатамошниот текст: **Снабдувач**)

„Дистрибутер на топлинска енергија“ - е носител на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција и управување со системот за дистрибуција на топлинска енергија на определено подрачје на територијата на Република Македонија; (во понатамошниот текст: **Дистрибутер**)

„Регулиран производител на топлинска енергија“ – е носител на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на топлинска енергија кој има обврска да ја продава целокупната произведена енергија на снабдувачот, според регулиран договор и да го почитува температурниот режим за работа на топланите; (во понатамошниот текст: **Регулиран производител**)

„Нерегулиран производител на топлинска енергија“- е носител на лиценца кој врши енергетска дејност производство на топлинска енергија за греење без обврска да го почитува температурниот режим за работа на топланите на Регулираниот производител.

„Тарифен потрошувач на топлинска енергија“ - правно или физичко лице кое за сопствени потреби купува топлинска енергија од снабдувачот (во понатамошниот текст: **Потрошувач**)

„Корисник на дистрибутивна мрежа“ - е лице кое ја користи Дистрибутивната мрежа за превземање и/или предавање на топлинска енергија за греење.

„Топлинска станица“- дел од Системот кој се надоврзува на Дистрибутивната мрежа и служи за регулација на влезните параметри на топлиноносителот во објектот на корисникот и мерење на испорачаната топлинска енергија;

„Топлиноносител“- е водата со која се пренесува топлинската енергија за греење од Производителот на топлинска енергија до Потрошувачот на топлинска енергија за греење.

„Систем за топлинска енергија за греење“ - целина од енергетски објекти, постројки, уреди и инсталации меѓусебно поврзани така што претставуваат единствен технички систем за производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење; (во понатамошниот текст: **Систем**)

„Систем за дистрибуција на топлинска енергија за греење“ - дел од Системот составен од објекти, постројки, уреди и инсталации за пренесување на топлинска енергија, од мерното место на превземање на топлинска енергија од Производителот до мерното место на предавање на Потрошувачот; (во понатамошниот текст: **Дистрибутивна мрежа**)

„Грејна инсталација на објектот“ - е севкупност од циркулациони пумпи, цевководи, вентили и служи доведената топлинска енергија до топлинските станици да ја дистрибуира до грејната инсталација на потрошувачот и да овозможи затоплување на поедините имоти. Кога кон една топлинска станица се приклучени повеќе од еден објект секој од приклучните цевководи на поедините објекти се елемент на грејната инсталација на поедините објекти. Границата помеѓу топлинската станица и Потрошувачот при директен систем на греење е мешачкиот дел а при индиректен систем на греење е топлиноизменувачот.

„Грејна инсталација на потрошувачот“- ја сочинуваат грејни тела на потрошувачот и припадните приклучни цевки и арматура кои се надоврзува на грејната инсталација на објектот.

„Исклучени грејни тела“ се грејни тела кои физички се одвоени од грејната инсталација на објектот.

„Мерен уред на излез од топланата - влез во дистрибутивна мрежа“ - е уред за мерење на испорачаната топлинска енергија од Производителот на Дистрибутерот.

„**Мерен уред на влез во топлинската станица**“ - е уред за мерење на испорачаната топлинска енергија од Дистрибутивната мрежа на влез во објектот.

„**Индивидуален мерен уред**“ – калориметар, мерен уред поставен на влез на стан во објект за колективно домување со кој се овозможува распределба на надоместокот за топлинска енергија на ниво на мерно место;

„**Мерно место**“ - место каде е лоциран мерниот уред на топлинска енергија;

„**Грејна површина**“ - нето станбена површина е заграден простор, во која се испорачува топлинска енергија, со надворешни прегради без оглед дали има инсталирано грејни тела. Затворена тераса не влегува во грејна површина само ако нема инсталирано грејни тела и има преграда кон целината на станот.

„**Енергетски биланс**“ – е еднаквост на топлинските загуби и доведената топлинска енергија до секоја просторија во објектот според барањето во термотехничкиот проект при што во затоплуваните простории се постигнуваат проектните температури.

„**Распределба на надоместокот за топлинска енергија**“ - е утврдување на надомест за топлинска енергија со примена на една од методите за распределба.

„**Распределувач на надоместокот за топлинска енергија**“ – уред со кој се овозможува распределба на надоместокот за испорачаната топлинска на мерно место; (во понатамошниот текст: **Распределувач**);

„**Мрежни правила**“ - се технички правила и услови за планирање, оперативно водење, пристап и приклучување на корисниците на преносната или дистрибутивната мрежа;

„**Тарифен систем за продажба на топлинска енергија**“ - ги уредува критериумите за определување категории потрошувачи, пресметковни елементи за утврдување на надомест за потрошена топлинска енергија, како и основи и начин на формирање на тарифни ставови и нивна примена врз пресметковните елементи (во понатамошниот текст: **Тарифен систем**).

2. ОДНОСИ МЕЃУ КОРИСНИЦИТЕ НА ДИСТРИБУТИВНАТА МРЕЖА

Снабдувач

Член 3

(1) Снабдувач е правен субјект - носител на лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со топлинска енергија, кој купува топлинска енергија од Регулираниот производител на топлинска енергија, и ја продава на Потрошувачите;

(2) Снабдувачот може да склучи договор со Нерегулираниот производител на топлинска енергија за купување на топлинска енергија по цена која е еднаква или пониска од цената на Регулираниот производител на тоа подрачје, определена од страна на Регулаторната комисија за енергетика согласно на Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за топлинска енергија за греење и Тарифниот систем за продажба на топлинска енергија.

(3) Правните лица кои ја вршат дејноста снабдување ги имаат обврските за јавна услуга.

Член 4

(1) Топлинската енергија Снабдувачот ја купува од Производителот и истата ја продава на Потрошувачите.

(2) Со Договорот за купопродажба на топлинска енергија помеѓу Снабдувачот и Производителот се дефинирани меѓусебните права и обврски, квантитетот и квалитетот на произведената топлинска енергија на влез во дистрибутивната мрежа, како и решенија за случаи кога Регулираниот производител неможе во одреден период да испорачува топлинска енергија во потребната количина и со потребниот квалитет.

(3) Купената топлинска енергија се дистрибуира од влезот во дистрибутивната мрежа до топлинските станици од страна на Дистрибутерот, за сметка на Снабдувачот.

(4) Со Договорот за дистрибуција на топлинската енергија се дефинирани меѓусебните правата и обврски помеѓу Снабдувачот и Дистрибутерот, од влезот во дистрибутивната мрежа до топлинските станици во објектите, критериумите за квантитет и квалитет на испорачаната енергија во топлинските станици како и начинот на санкционирање на неиспораката или некавалитетната испорака.

(5) Снабдувачот има право да врши увид и контрола во соодветната документација кај Производителот и Дистрибутерот во која се евидентира квантитетот и квалитетот на испорачаната енергија.

Обврски на Снабдувачот

Член 5

(1) Снабдувачот е одговорен за:

- безбедно, континуирано и квалитетно снабдување со топлинска енергија за греење на Потрошувачи согласно законите и други прописи и општи акти;
- набавка на потребните количини на топлинска енергија и обезбедување на потребен дистрибутивен капацитет за испорака на топлинска енергија до крајните Потрошувачи;
- склучување на договор за купување на топлинска енергија со Регулираниот производител, одобрен од страна на Регулаторната комисија за енергетика;
- склучување на договор за дистрибуција на топлинска енергија со Дистрибутерот, одобрен од страна на Регулаторната комисија за енергетика;
- склучување на договори за снабдување на топлинска енергија со Потрошувачите;
- мерење на превземената и испорачаната топлинска енергија од корисниците приклучени на дистрибутивната мрежа;
- фактурирање и наплата на измерената испорачана топлинска енергија на Потрошувачите;
- изготвување на годишни биланси за потребите на Потрошувачите и врз основа на нив, склучување на годишни договори за купување на топлинска енергија, кои се доставуваат до Регулаторната комисија за енергетика и до градоначалниците на општините или градот Скопје во согласност со лиценцата за снабдување со топлинска енергија на тарифни потрошувачи, и
- долгорочна прогноза на потребите од топлинска енергија;

(2) Во случај на прекин или намалена испорака на топлинска енергија, Снабдувачот е должен да ја надомести штетата на Потрошувачот, ако штетата настанала по вина на Снабдувачот.

3. ОСНОВНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА ИСПОРАКА НА ТОПЛИНСКАТА ЕНЕРГИЈА КАЈ ПОТРОШУВАЧИТЕ

Грејни инсталации и постројки

Член 6

(1) Грејна инсталација и постројки на објектот се:

- водот од приклучната шахта до топлинската станица,
- топлинската станица,
- мерен уред на влез во топлинска станица,
- грејната инсталација на објектот и
- други топлински уреди.

(2) Грејна инсталација и уреди на Потрошувачот се:

- грејната инсталација на потрошувачот
- индивидуално мерило или распределувач на надоместокот за топлинска енергија и
- други топлински уреди.

(3) Грејните инсталации, постројките и уредите мора да бидат проектирани, изградени и одржувани според постојните технички прописи и при тоа да не предизвикуваат нарушувања при испораката, користењето на топлинската енергија, одржувањето на опремата, регулацијата и мерењето на топлинската енергија.

Грејна сезона

Член 7

(1) Грејната сезона, започнува од 15 октомври тековната и трае до 15 април наредната година.

(2) По исклучок, грејната сезона може да почне порано но не пред 1 октомври доколку три дена едно подруго надворешната температура во 21 часот е 12°C или пониска.

(3) Под условите од став 2 на овој член грејната сезона се продолжува и по 15 април но не подолго од 30 април.

Член 8

(1) За време на грејната сезона, Снабдувачот е должен да му овозможи на Потрошувачот континуирано снабдување со топлинска енергија, согласно Мрежните правила.

Член 9

(1) Снабдувачот му испорачува на Потрошувачот топлинска енергија со потребните параметри на топлиноносителот.

(2) Во текот на грејната сезона Снабдувачот е должен во грејните простории во времето од 06 до 21 часот во текот на денот да обезбеди температура на греење од $20+1^{\circ}\text{C}$.

Квалитет на услугата

Член 10

(1) Снабдувачот гарантира договорен квалитет на испораката на топлинска енергија единствено во објекти во кои внатрешната грејна инсталција е технички и функционална исправна и во кои не е нарушен енергетскиот биланс.

(2) Нарушен енергетскиот биланс е состојба кога во објектот има исклучени Потрошувачи и/или Потрошувачи кои во своите простории, ја редуцирале потрошувачката на топлинска енергија поради што температурите кај истите се пониски од проектните и има зголемени топлински загуби кај приклучени Потрошувачи во однос на термотехничкиот проект, а кои не можат во целост да се надоместат со температурниот режим на испорака на топлинска станица, односно ако објектот има негативен енергетски прием.

Член 11

(1) Квалитетот на испорачаната топлинска енергија се контролира со мерење на :

- Температурата на топлиноносителот на влез во топлотната станица на објектот;
- Температурата на топлиноносителот на влез од грејната инсталација;
- Температурата на топлиноносителот на излез од грејната инсталација;
- Протек на топлиноносителот ; и
- Испорачаната топлинска енергија во зависност од надворешната температура.

Постапка по приговор на Потрошувач за некавалитетна услуга

Член 12

(1) Потрошувачите кои се незадоволни од квалитетот на испораката на топлинска енергија, можат да поднесат писмено барање до Снабдувачот, за проверка на квалитетот.

(2) Снабдувачот е должен по стекнување на условите за контрола да ги провери наводите од рекламацијата, и писмено да го извести Потрошувачот.

(3) По рекламација на поединечни Потрошувачи, во објекти каде што распределбата на енергијата се врши според грејната површина, квалитетот на испорачаната топлинска енергија се утврдува според Правилник за квалитет на испорачаната топлинска енергија, кој го донесува Снабдувачот по претходно одобрување од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

Приклучување на нови Потрошувачи

Член 13

(1) Снабдувањето со топлинска енергија се врши во согласност со Решението за приклучување на дистрибутивниот систем и Изјавата за одобрување на термоенергетски прием на објектот.

(2) По одобрување на термоенергетски прием на објектот, Потрошувачот и Снабдувачот склучуваат Договор за снабдување со топлинска енергија.

4. УСЛОВИ, НАЧИН И РОК ЗА СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

Член 14

(1) Потрошувачите на топлинска енергија се должни да склучат Договор за снабдување со топлинска енергија со Снабдувачот, врз основа на писмено барање на Потрошувачот.

(2) Договорот за снабдување со топлинска енергија помеѓу Снабдувачот и Потрошувачот содржи:

- енергетски големини;
- начин и рокови на испорака;
- место на испорака и мерење;
- денот на почетокот на испораката;
- исклучување, прекин, привремен прекин на испораката;
- начин на пресметување и плаќање;
- времетраењето на договорот и должината на отказниот рок, и
- други одредби со кои поблиску се регулираат односите за купопродажба на топлинска енергија.

(3) Потрошувачите сите деловни односи и релации поврзани со снабдувањето на топлинска енергија ги остваруваат со Снабдувачот.

Категории на Потрошувачи

Член 15

(1) Потрошувачи се правни и физички лица кои превземаат и користат топлинска енергија за задоволување на сопствени потреби.

(2) Потрошувачите се поделени во две категории:

- Домаќинства и
- Останати

(3) Категоријата потрошувачи – домаќинства, се Потрошувачи кои топлинската енергија ја користат за греење на станбениот простор наменет исклучиво за домување.

(4) Категоријата потрошувачи – останати, се сите останати Потрошувачи кои не припаѓаат на категоријата домаќинства.

Права и обврски на Потрошувачот

Член 16

(1) Обврска за плаќање на надоместокот за топлинска енергија за Потрошувачите настанува со денот на отпочнување на користење на топлинска енергија.

(2) Потрошувачите се должни да се пријават и да склучат Договор за снабдување со топлинска енергија со Снабдувачот, да ја пријават секоја промена во снабдувањето со топлинска енергија, односно да се одјавата кај Снабдувачот како Потрошувач на топлинска енергија.

(3) Потрошувачите што не склучиле Договор со Снабдувачот од било кои причини, а користат топлинска енергија, се смета дека се во потрошувачки однос со Снабдувачот, под исти услови како и корисниците што склучиле Договор за снабдување со топлинска енергија.

(4) Потрошувачите кои не се пријавиле уредно и благовремено од било која причина кај Снабдувачот, а се затекнати дека користат топлинска енергија во грејна сезона, ќе бидат задолжени со надоместок за топлинска енергија за период од една до три години, во согласност со важечките прописи, а најмалку за периодот од почетокот на тековната грејна сезона.

(5) Потрошувачите кои не се одјавиле кај Снабдувачот ќе бидат задолжувани се додека истото не го сторат.

(6) Задолжението со надоместок за топлинска енергија од став 4 и став 5 од овој член се врши по цена која важела во периодот на настанот.

Член 17

(1) Потрошувачот има обврска во периодот од 15 мај до 15 септември во тековната година да изврши проверка на исправноста на грејната инсталација на објектот и на Потрошувачот, за да може да се обезбеди непречена испорака на топлинска енергија во грејниот период.

Член 18

(1) Потрошувачот е должен:

- да ги почитува обврските превземени со Договорот за снабдување со топлинска енергија;
- со користењето на своите енергетски објекти, уреди или инсталации да не го загрозува животот и здравјето на луѓето;
- без согласност на Снабдувачот да не изврши приклучување на својот објект, уред или инсталација на топлификациониот систем, односно преку своите објекти, уреди или инсталации да не овозможи приклучување на друг Потрошувач;
- да овозможи правилно евидентирање на потрошената топлинска енергија и да не ја користи енергијата без мерни уреди, надвор од мерните уреди или со мерни уреди кои не се договорени и
- да се придржува кон пропишаните мерки за функционирање на енергетскиот систем во воена и вонредна состојба.

Член 19

(1) Потрошувачот покрај должностите утврдени во претходниот член на овие услови, е должен и:

- да не ја попречува испораката на топлинска енергија на други Потрошувачи;
- по опомена на Снабдувачот во определениот рок да ја намали моќноста, односно количеството на потрошувачка на енергија на договорената вредност;
- во случај на недостиг на енергија да се придржува кон пропишаните мерки за намалување на Потрошувачката;
- да ја плати испорачаната енергија, согласно со овие услови, договорот за снабдување со топлинска енергија и законот;
- на овластените лица на Снабдувачот да им дозволи и овозможи пристап до сите делови на приклучокот, до заштитните и мерните уреди и до енергетските објекти,

уреди и инсталации за кои постои сомневање дека се причина за појавените пречки во испораката;

- да не врши измена на грејната инсталација на објектот без соодветно техничко решение, верификувано од овластено лице;
- да ја одржува техничката и функционална исправност на грејната инсталација на објектот и грејната инсталација на Потрошувачот.

(2) Ако Потрошувачот на топлинска енергија не се придржува кон должностите утврдени во став 1 од овој член, Снабдувачот на топлинска енергија може, по претходно предупредување, да го исклучи од понатамошно користење на топлинска енергија.

Член 20

(1) Потрошувачите од колективните објекти се должни да ги пријават Потрошувачите на топлинска енергија кои на нелегален начин ја користат истата, односно да пријават промена на статусот исклучен / вклучен, како и да пријават на промената на сопственикот. За оваа цел Снабдувачот му стои на располагање на Потрошувачот да во негово присуство со својата стручност се утврди вистинската состојба.

Член 21

(1) Потрошувачот на топлинска енергија кој ја зголемува потрошувачката на топлинска енергија, ангажираната моќност или затоплуваната површина за повеќе од 20 %, должен е да поднесе барање за согласност за изменување на постојниот приклучок.

(2) Потрошувачот кој ја зголемува потрошувачката на топлинска енергија, ангажираната моќност или загревната површина за помалку од 20% од пријавената, должен е ваквата промена само да ја пријави кај Снабдувачот.

5. ИСКЛУЧУВАЊЕ, ОГРАНИЧУВАЊЕ ИЛИ ПРЕКИН НА ИСПОРАКАТА НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА И ОБЕШТЕТУВАЊЕ НА ПОТРОШУВАЧОТ НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

Исклучување по барање на Потрошувачите

Член 22

(1) Во објектите со повеќе Потрошувачи, каде што распределбата на надоместокот се врши пропорционално на загревните површини, Потрошувачот може да поднесе писмено барање за исклучување, единствено на сите грејни тела. Во објектите со повеќе Потрошувачи, кај кои важат останатите методи на распределба, Потрошувачот може да поднесе писмено барање за исклучување на дел или на сите грејни тела.

(2) Доколку сите Потрошувачи од исто мерно место писмено побараат исклучување од топлификациониот систем за дел од грејна сезона, цела грејна сезона или повеќе грејни сезони истите не се задолжуваат со надоместок доколку за пресметковниот период на мерниот уред не е регистрирана потрошувачка на топлинска енергија.

Член 23

(1) Потрошувачот кој од било кои причини не сака да користи топлинската енергија е должен да го одјави користењето на топлинска енергија, со писмено барање за исклучување насловено до Снабдувачот.

(2) Потрошувачот е прописно исклучен кога грејните тела физички се одвоени од грејната инсталација на објектот, и записнички констатирано од страна на Снабдувачот.

(3) Исклучување и приклучување на затоплуваниот простор на потрошувачот може да се изврши, по барање на Потрошувачот, само вон грејна сезона, односно во период од 15 мај до 30 август во годината.

(4) По барањето на Потрошувачот од став 3 на овој член, Снабдувачот е должен да постапи најкасно до 15 септември во годината, а доколку Снабдувачот не го испочитува крајниот рок, Потрошувачот нема да биде задолжуван за периодот во кој се греел по вина на Снабдувачот.

(5) Доколку Потрошувачот поднесе барање по истекот на рокот утврден во став 3 на овој член, Снабдувачот ќе постапи по барањето кога ќе бидат создадени услови за тоа, без да се наруши режимот на греење на останатите Потрошувачи, а Потрошувачот доколку се работи за исклучување ќе биде задолжуван со надомест до денот на исклучувањето.

(6) Потрошувачот при поднесување на барање за исклучување должен е да ги подмири сите заостанати обврски према Снабдувачот по основ на испорачана топлинска енергија.

Право на Снабдувачот за исклучување

Член 24

(1) Снабдувачот има право:

- на пристап на секој имот или објект до мерните уреди заради контрола, вградување, надзор, промена и замена на мерниот уред на топлинска енергија;
- пристап во секој имот или објект заради исклучување на испораката на топлинска енергија, во случај кога потрошувачот направи прекршок во согласност со Законот за енергетика или не извршил плаќање за топлинска енергија во согласност со обврските од договорот за снабдување или роковите и условите за давање на услуга.

Член 25

(1) Снабдувачот по претходно предупредување, може да ги исклучи од понатамошно користење на топлинска енергија оние Потрошувачи каде што ќе се утврди дека енергетските објекти, уреди и инсталации не ги исполнуваат условите пропишани со стандардите, техничките нормативи и нормите на квалитет за непречена испорака на топлинска енергија, за што веднаш писмено ќе го извести Потрошувачот.

Прекин на испорака

Член 26

(1) Прекин на испораката на топлинска енергија, односно намалена испорака може да настане поради:

- виша сила и
- други околности кои не зависат од Снабдувачот и Потрошувачот.

Член 27

(1) Под виша сила се подразбира настан независен од делувањето на Снабдувачот, кои не можело да се предвидат ниту спречат, а поради кои исполнувањето на обврските од Договорот за снабдување со топлинска енергија станало отежнато или невозможно, вклучувајќи но не ограничувајќи се на природни настани, општествени настани /штрајк, немири, војни и сл.

(2) Под други околности, во смисла на овие услови, се подразбираат дефекти на уредите и постројките до кои не е дојдено по вина на Снабдувачот, односно Потрошувачот на топлинска енергија.

Член 28

(1) Снабдувачот се ослободува од обврската за снабдување со топлинска енергија за времетраењето на вишата сила и другите околности, се до отстранување на дефектите кои се последица на овие настани.

Член 29

(1) Дистрибутерот преку Центарот за рекламации е должен да ги извести Потрошувачите за настанатата виша сила и другите околности како и за времетраењето потребно за отстранувањето на дефектот во случаите од член 26 од овој Правилник.

Член 30

(1) Снабдувачот е должен на Потрошувачот на топлинска енергија, на кој му била прекината испораката на топлинска енергија, во смисла на член 26 и 27 од овој Правилник, повторно да го приклучи на мрежата за дистрибуција на топлинска енергија кога ќе констатира дека се отстранети причините поради кои е прекината испораката на топлинската енергија.

(2) Трошоците за повторно приклучување на Потрошувачи од став 1 на овој член се на товар на Потрошувачот на топлинска енергија.

Привремен прекин

Член 31

(1) Ако во текот на годината се јави потреба од привремен прекин на испорака на топлинска енергија поради непланирани прегледи, ремонти, испитувања, контролни мерења и

одржување на објектите, уредите и инсталациите, времето и должината на траењето на прекилот ги утврдуваат Производителот и Дистрибутерот за што веднаш го известуваат Министерството за економија, Снабдувачот, Потрошувачите и Регулаторната комисија за енергетика.

(2) Во случај на непланирани прекини при дистрибуцијата на топлинската енергија, Дистрибутерот е должен да преземе мерки за отстранување на причините за настанатиот прекин во најкус можен рок и веднаш да ги информира Снабдувачот и Производителот, а преку средствата за јавно информирање и преку својата веб-страница да ги известат и потрошувачите за прекилот и за очекуваното време на траење на прекилот.

Посебни правила за исклучување на одредени Потрошувачи

Член 32

(1) Снабдувачот, без претходно писмено известување, и отказан рок не пократок од 30 дена, не може да им ја сопне или намали испораката на топлинска енергија на следните потрошувачи

- болници, клиници и специјални здравствени установи;
- станици за итна помош, стационари, заводи за трансфузиологија, заводи за земање и преработка на крв, центри за дијализа и здравствени домови;
- објекти од посебен интерес за стопанството, животот на луѓето и одбраната на земјата;
- установи за згрижување на стари и изнемоштени лица;
- установи за згрижување деца од предучилишна возраст; и
- зоолошки градини .

(2) Став 1 од овој член не важи во случаи на виша сила и други околности на Потрошувачите на објекти и постројки каде прекилот или намалувањето ќе предизвика опасност по животот на Потрошувачите, односно по сигурноста на објектите, постројките и производството во нив.

Член 33

(1) Со Договорот за снабдување со топлинска енергија, на Потрошувачите од член 32, став 1 на овој Правилник, може да се предвидат посебни средства за обезбедување на наплата (меница авалирана од деловна банка, гаранција на банка, осигурување за наплата на долгот кај осигурителните организации и други облици на гаранции прифатливи за испорачателот) за испорачаната топлинска енергија.

6. МЕРЕЊЕ НА ИСПОРАЧАНАТА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

Мерење и мерно место

Член 34

(1) Мерење на топлинската енергија која Снабдувачот ја презема од Дистрибутерот и ја предава на Потрошувачот се врши на мерното местото со помош на соодветен мерен уред на топлинска енергија поставен на точно дефинирано место во топлинската станица.

(2) На едно мерно место, односно на една топлинска станица, може да има приклучено повеќе Потрошувачи.

(3) За случаи од ставот 2 на овој член, сите деловни односи и релации со Снабдувачот ги остварува овластеното лице на Потрошувачите, согласно Законот за домување.

Член 35

(1) Потрошувачката на електрична енергија на уредите во топлинската станица (циркулациони пумпи, мерила на топлинска енергија, вентилатори и др.) е на товар на Потрошувачот.

(2) Потрошувачот е должен да обезбеди исправен довод на електрична енергија за уредите од став 1 на овој член.

Мерен уред и контрола на мерниот уред

Член 36

(1) Вградувањето на мерниот уред е должност на Потрошувачот.

(2) Доколку Потрошувачите немаат вградено мерен уред, ќе бидат исклучени од системот, а до денот на исклучувањето ќе се задолжуваат по пресметка согласно Тарифниот систем и соодветен тарифен став кој важел во периодот за кој се врши задолжувањето.

Член 37

(1) Мерниот уред треба да ги исполнува условите пропишани со Закон.

(2) Мерниот уред на топлинска енергија мора да биде верифициран од надлежна институција согласно законските прописи, и истиот треба периодично да биде контролиран од страна на Снабдувачот и Дистрибутерот.

(3) Доколку при периодичната контрола мерните уреди покажат грешка истите мора да се заменат од страна на Дистрибутерот, а за истото треба да се информира Снабдувачот.

(4) Трошоците за периодична верификација, замена и одржување на мерните уреди се на товар на Дистрибутерот.

Член 38

(1) Снабдувачот и Потрошувачот може да побараат и вонредна верификација која мора да се извршат најдоцна 10 (десет) дена по доставување на барањето.

(2) Доколку при вонредната верификација се утврди дека мерниот уред е исправен, трошокот за вонредната контрола е на товар на Барателот. Во спротивно трошокот е на терет на Дистрибутерот.

(3) Замена на мерниот уред може да се изврши и на барање и за сметка на Потрошувачот, а замената ја врши Дистрибутерот, во присуство на Снабдувачот и Потрошувачот.

(4) При замена на мерниот уред како последица на трајно оштетување, трошоците ги подмирува Потрошувачот.

Читање на мерниот уред

Член 39

(1) Оттчитувањето на мерните уреди се врши од страна на Дистрибутерот, преку мониторинг, со оттчитување на лице место или со самооттчитување.

(2) За објекти за колективно и индивидуално домување, читањето се врши еднаш месечно, а при промена на цената се врши дополнително читање.

(3) Снабдувачот врши контрола на прочитаната енергија на мерните уреди, во присуство на овластено лице од Дистрибутерот.

(4) Контрола на прочитаната енергија може да биде извршена и од страна на овластено претставник на Потрошувачот, по поднесено писмено барање до Снабдувачот. Овластениот претставник на Потрошувачот контролата ја врши во присуство на овластено лице на Снабдувачот.

(5) Потрошувачите имаат податоци за потрошената енергија за секој месец во самите фактури.

(6) Доколку од било кои причини, кај Потрошувачите не е прочитана потрошената топлинска енергија, надоместокот ќе се утврди со пресметка. При наредното читање, надоместокот ќе се изедначи соодветно на потрошената топлинска енергија.

Регулација на мерно место

Член 40

(1) Снабдувачот ги контролира температурите и притисокот на топлиноносителот на влезот и излезот од топлинската станица, а најмалку еднаш во месецот врши контрола дали протечената количина на вода и испорачаната енергија одговараат на пријавената топлинска моќност на објектот.

(2) Регулација на испорачаната топлинска енергија ја врши Дистрибутерот по налог на Снабдувачот, со регулирање на влезните параметри на топлиноносителот на влез во грејната инсталација и постројки на објектот.

(3) Снабдувачот, на писмено барање на овластениот претставник на Потрошувачот за регулирање на испораката на топлинска енергија, одобрува регулирана испорака на топлинска енергија во согласност со склучениот Договор за снабдување со топлинска енергија доколку при тоа нема да се наруши испораката на топлинска енергија за другите потрошувачи приклучени на дистрибутивната мрежа.

(4) Регулираната испорака на топлинска енергија на Потрошувачот, е во надлежност на Снабдувачот.

Пристап до мерно место, мерниот уред и грејната инсталација на Потрошувачот

Член 41

(1) Потрошувачот е должен на овластените лица на Снабдувачот да им дозволи пристап до мерното место, мерниот уред и до грејната инсталација на Потрошувачот за редовна и вонредна проверка на исправноста и поврзаноста на грејните тела и останати уреди, за проверка при зголемена и ненаменска потрошувачка на топлинска енергија како и за регулирање на квалитетот на топлината.

(2) Доколку Потрошувачите не дозволуваат пристап, испораката на топлинска енергија ќе им биде прекината согласно важечките прописи.

Индивидуални мерни уреди и Распределувачи

Член 42

(1) На барање на Потрошувачите на постојните колективни објекти, во зависност од грејната инсталација на објектот: едноцевен или двоцевен систем, се поставуваат соодветно

индивидуални мерни уреди или распределувачи, како и термостатски вентили за температурна регулација на внатрешната температура во просториите.

(2) Распределувачот и индивидуалниот мерен уред за надомест на топлинска енергија мора да бидат во согласност со стандардите пропишани во Мрежните правила, односно да бидат верификувани.

Член 43

(1) За верифицирање, замена и одржување на индивидуалниот мерен уред важат истите правила како за мерниот уред.

(2) Монтажата, замената и одржувањето на распределувачот и на индивидуалниот мерен уред ја врши овластена фирма од страна на Снабдувачот, во присуство на Потрошувачот, а на товар на Потрошувачот.

Пријавување дефекти и одржување

Член 44

(1) Потрошувачот е должен веднаш во центарот за рекламации да пријави дефект односно оштетување на приклучокот, мерните уреди и грејните инсталации на објектот и грејните инсталации на Потрошувачите.

(2) По добиената пријава Дистрибутерот е должен да постапи.

Член 45

(1) Одржувањето на дистрибутивната мрежа (магистрални и секундарни водови) е на товар на Дистрибутерот.

(2) Тековното одржување на приклучокот на објектот и на топлинската станица е на товар на Дистрибутерот.

(3) Инвестиционото одржување на приклучокот и на топлинската станица е на товар на Потрошувачот.

(4) Тековното и инвестиционото одржување на грејната инсталација на објектот и на грејната инсталација на Потрошувачот се на товар на Потрошувачот.

(5) Дистрибутерот и Потрошувачите на топлинска енергија одговараат за исправноста на својот дел од системот, како и за штетата што ќе настане од неисправноста на истиот.

7. НАЧИН НА ПРЕСМЕТКА И НАПЛАТА НА ИСПОРАЧАНАТА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

Цена и надомест за испорачана топлинска енергија

Член 46

(1) Цената на топлинска енергија се формира според Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за топлинска енергија за греење и Тарифниот систем за продажба на топлинска енергија.

(2) Надоместокот за испорачаната топлинска енергија се пресметува согласно со Тарифниот систем за продажба на топлинска енергија (во понатамошниот текст: Тарифен систем).

Член 47

(1) Надоместокот за испорачаната топлинска енергија за Потрошувачи кои имаат индивидуален мерен уред или распределувачи се пресметува според потрошената топлинска енергија измерена со мерниот уред, на начин утврден во Тарифниот систем.

Член 48

(1) Надоместокот за испорачаната топлинска енергија за Потрошувачите од едно мерно место кои немаат поставено индивидуален мерен уред или распределувачи, се пресметува од вкупно потрошената енергија на мерниот уред поделена според метар квадратен грејна површина, односно според инсталирана моќност, на начин утврден во Тарифниот систем.

(2) На барање на потрошувачи домаќинства, пресметката на надоместот може да биде според инсталираната моќност.

(3) За сите останати потрошувачи надоместот се пресметува според инсталираната моќност, на начин утврден во Тарифниот систем.

Член 49

(1) Надоместокот за потрошената топлинска енергија за затоплување на заеднички простории: скали, ходници и др. кои не се влезени во грејната површина на потрошувачот, се распределува подеднакво на сите потрошувачи под исти услови и цени како и за затоплување на останатите простории, пропорционално на потрошената енергија.

Задолжување со надомест за испорачана топлинска енергија

Член 50

(1) Начинот на задолжувањето со надоместокот за потрошената топлинска енергија за потрошувачите е дефиниран во Тарифниот систем.

Наплата

Член 51

(1) За наплата на пресметаниот надомест за испорачана топлинска енергија, а согласно дефинираниот начин на задолжување, Потрошувачот добива сметка - фактура.

(2) Сметките-фактурите се доставуваат до Потрошувачите во еден примерок. На барање од Потрошувачот може да се изготви препис (копие) од сметката-фактура.

(3) Сметките – фактурите се доставуваат до Потрошувачите на еден од вообичаените начини за достава, и тоа

- преку пошта;
- со предавање на потрошувачот, член на семејството, вработено лице;
- со оставање во поштанско сандаче, на влезната врата на станот, деловниот простор или друго место определено за прием на поштански пратки.

Рок за плаќање на сметката-фактурата

Член 52

(1) Потрошувачот е должен сметката-фактурата да ја плати веднаш по нејзиниот прием, односно во рок определен на самата сметка-фактура.

(2) Доцнењето со плаќање на сметките – фактурите, повлекува камата согласно позитивните прописи.

(3) Доколку Потрошувачот од било која причина најкасно до 15-ти во месецот, не добие сметка - фактура за предходниот месец, должен е истата да ја побара од Снабдувачот, во спротивно ќе се смета дека фактурата му била навремено доставена.

Постапка при приговор по сметката

Член 53

(1) Потрошувачот може во рок од 15 дена сметано од денот на доставувањето на сметката – фактура, но не подолго од триесет дена по истекот на месецот за кој се однесува фактурата за потрошена енергија да поднесе приговор во писмена форма до Снабдувачот.

(2) Снабдувачот е должен во рок од петнаесет дена сметано од денот на приемот на приговорот да се изјасни по приговорот во писмена форма.

(3) Приговорот не го одлага плаќањето на фактурата за делот што не е спорен. За оспорениот дел на фактурата, рокот за плаќање се одлага до добивање на писмен одговор или до истекот на рокот за одговор.

(4) Ако се утврди дека испорачаната топлинска енергија не е точно измерена, односно пресметана, Снабдувачот е должен да му го врати на Потрошувачот прекумерно пресметаниот износ во разумен рок, освен ако Потрошувачот не се изјасни поинаку .

8. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Надзор

Член 54

(1) Надзор над примената на овие услови се врши согласно со Законот за енергетика.

Член 55

(1) Снабдувачот и Потрошувачот на топлинска енергија се должни своите меѓусебни односи по основ на Договорот за снабдување со топлинска енергија да ги усогласат со одредбите од овој Правилник, во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој Правилник.

Член 56

(1) Снабдувачот е должен да го изготви и да го достави на одобрување до Регулаторната комисија за енергетика, Правилникот за квалитет на испорачаната топлинска енергија, од член 12, став 3, во рок од 60 дена од денот на влегување во сила на овој Правилник.

Член 57

(1) Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престануваат да важат Условите за снабдување со топлинска енергија на подрачје на Град Скопје (“Службен гласник на Град Скопје” бр. 15/1998 и 9/2002) и Условите и тарифни елементи на Топлификација АД Скопје за испорака на Топлинска енергија (Службен весник на Република Македонија бр. 56/2002).

Член 58

(1) Овој Правилник влегува во сила на денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“ .

Бр. 01 - 2837/1

16.12.2009 година

Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Димитар Петров